

КОСІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА

СИЛАБУС ЮВЕЛІРНА СПРАВА 2025-2026 н.р.

Кафедра	Декоративне мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Рік навчання	3-й
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Вид дисципліни	вибіркова

Викладач:

Гаркус Олег Зіновійович

+380978828924, ollko73@ukr.net

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Заняття: згідно розкладу.

Формат викладання дисципліни «Ювелірна справа» включає лекційний матеріал, практичну роботу в майстернях художнього металу та самостійну роботу студентів. Лекційний матеріал ознайомлює з теоретичним матеріалом згідно теми заняття. Практична складова курсу формує навички створення та виготовлення ювелірних прикрас, способів декорування, технологічних з'єднань, користування обладнанням та ювелірним інструментом.

Самостійна робота націлена на закріплення та вдосконалення практичних вмінь і навичок.

Консультації. Заняття відбуватимуться відповідно до розкладу, де проходять усі консультації, пов'язані з виконанням завдань. Якщо вам потрібні додаткові індивідуальні консультації, які стосуються змісту курсу, ваших робіт, чи інших питань, пов'язаних з освітнім процесом, ми можемо зустрітися за попередньою домовленістю. Ви можете також використовувати для комунікації e-mail, виключно в робочі дні, намагатимемось оперативно відповідати на ваші запитання.

Умови листування: В темі листа необхідно вказати назву дисципліни та прізвище автора (наприклад, виготовлення воскових моделей: Гаркус або скорочено робота.), анонімні листи не розглядаються. Назва файлу має містити прізвище і завдання. Формати: тексти — pdf, doc, docx, ілюстрації – jpeg.

Дистанційне навчання: Навчання проводиться дистанційно у зв'язку із відповідними розпорядженнями щодо впровадження заборон відвідувати КДІДМ.

Виконання практичної роботи дистанційно неможливе, але окремі технологічні операції можна виконувати.

В цьому випадку консультації будуть проводитись в онлайн-режимі, а лекційні заняття на платформі Zoom, основним джерелом контакту буде електронна пошта.

Для додаткової інформації чи обговорення питань, що стосуються дисципліни, можна використовувати інші засоби зв'язку.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

(Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни):

Курс розрахований на студента, який має базові знання з рисунка, композиції, технології, матеріалознавства, проектування та засвоїв основи художньої майстерності.

Вивчення модулів навчальної дисципліни формує знання і практичні навички, які студент зможе використати під час опанування дисциплін «Проектно-конструкторська практика» «Проектування», «Експериментальні технології у металі», «Дипломне проектування», «Переддипломна практика».

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ та МАТЕРІАЛИ:

Під час заняття використовується обладнання, інструменти та матеріали згідно техніки, яка вивчається:

Ювелірна справа: ливарні машини, вакуумне обладнання, шліфувальні та полірувальні верстати, комп'ютер, воскові інжектори, бормашини, паяльне обладнання.

Інструменти: пінцети, плоскогубці, кусачки, круглогубці, цицанги, фрези, надфелі, корновертки, волочильні дошки, тиски, дискотримачі, та інший інструмент для ювелірної справи.

Матеріали: латунь листовая, латунний дріт, мідь листовая, мідний дріт, мельхіор листовий, мельхіоровий дріт, припай латунний, припай міднофосфорний, кислота 5% соляна, паста ДОІ, флюс, віск, литтєва латунь, формувальна суміш, фотополімер, шліфувальний папір різної зернистості.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість кредитів	13 (390)
Вид занять	Кількість годин
Лекції	4
Практичні	214
Самостійна робота	172

Семестр V – 6 год/тиж.

Семестр VI – 8 год/тиж.

Анотація: Курс «Ювелірна справа» – це вибіркова дисципліна з циклу професійної підготовки студентів, які навчаються за освітньою програмою «Декоративне мистецтво» і професійним спрямуванням «художній метал» ОС «Бакалавр». Дисципліна надає студенту знання з технології створення 3д моделей, 3д прототипування, виготовлення резинових пресформ, виготовлення воскових моделей, застосування вакуумного обладнання для заливання опок та відливання металу, фінішної обробки. Використання ручних методів обробки та створення гарнітуру ювелірних прикрас. Програма дисципліни складена з урахуванням специфіки майстерні художнього металу.

Мета: Вивчення способів та методів виготовлення воскової моделі, технології литва по виплавлених моделях для подальшого використання при виконанні ювелірних виробів. Вивчення регіонально-традиційної техніки литва. Формування навичок роботи із

інструментом, засвоєння правил техніки безпеки при роботі з ливарним обладнанням. Засвоєння здобутих знань з ювелірної справи. Вивчення нових прийомів обробки та оздоблення ювелірних виробів, гранування та полірування природніх каменів, виготовлення зерні, скані, рухомих з'єднань, замків. Розвиток індивідуальних здібностей студентів під час виконання роботи в матеріалі; формування навичок роботи із інструментом, засвоєння правил техніки безпеки. Навчити принципів створення комплекту ювелірних виробів, досягти стилістичної єдності у формотворенні та декоруванні, досягти гармонії декоративної та ужиткової функції за допомогою форми, конструкції, декору; розвинути і закріпити навички самостійної роботи.

Завдання:

Основними завданнями вивчення дисципліни є розвиток та формування у студентів навичок виготовлення та оздоблення виробів декоративно-прикладного мистецтва. Полягають в тому, щоб на базі знань та навичок студента виконати програмовий обсяг завдань, обумовлених розвитком сучасних технологій, вивчити традиційні методи обробки та декорування які застосовувались на Гуцульщині, використовувати їх у творчих роботах. Відроджувати, розвивати та використовувати надбання народного мистецтва.

Для формування художньо-професійної грамоти та майстерності на основі набутих знань студент повинен:

— **знати:**

- засоби і методи, технологічні процеси виготовлення та декорування металевих виробів, правила техніки безпеки при роботі з інструментом, обладнанням під час роботи в ювелірних майстернях, лабораторії.
- роль і місце декоративно-ужиткового мистецтва в культурному житті України та в світі;
- історичний процес розвитку металірства як складової декоративно-прикладного мистецтва в розвитку загальнонаціональної культури;
- характерні особливості традиційного регіонального металірства;
- вимоги до художньої та технологічної якості творів, дизайну;

— **вміти:**

- досконало володіти інструментом та іншими технічними засобами для виконання різноманітних завдань;
- створити комплект виробів, досягти стилістичної єдності у формотворенні та декоруванні; досягти виразності форм, утилітарної функції; опираючись на традиції і мистецьку спадщину розвивати художнє мислення та вдосконалювати власні практичні навички;
- володіти способами обробки та декорування; засобами пластики досягти виразності композиційного задуму; за допомогою синтезу комплексу естетичних, технологічних, пластичних якостей формувати художній образ;
- грамотно застосовувати набуті знання у своїй творчій діяльності;
- виявити образність та характер простими технічними засобами;
- розвивати та використовувати надбання народного мистецтва, творчо інтерпретувати їх в сучасних роботах.

Курс «Ювелірна справа» формує та розвиває наступні компетентності:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК 2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Під час вивчення курсу «Ювелірна справа» здобувачі отримують наступні програмні результати навчання:

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери професійної діяльності, застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об'ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

За час проходження курсу здобувачі набувають «соціальні навички» (soft skills), які вважаються цінними на будь якому робочому місці, незалежно від професійної сфери і дозволяють випускникам бути успішними

- вміння працювати в команді;
- вміння спостерігати і виявляти суть;
- розуміння важливості вчасного виконання поставленої задачі;
- бажання вчитися і постійно розвиватися;
- вміння полагоджувати конфлікти,
- здатність брати на себе відповідальність.

Тиждень	№ теми	Методи викладу	Зміст	Години			
				Усього	лекції	практичні	СРС
V семестр							
МОДУЛЬ I. Литво по виплавлюваних моделях як спосіб створення ювелірного виробу							
Змістовий модуль 1. Специфіка застосування ливарного устаткування для виготовлення ювелірного виробу.							
1, 2	1	Лекція. Демонстрація Практична вправа	Тема 1. Вивчення та аналіз народних прикрас як джерела інтерпретації в художньому металі. ПР: Виконати замальовки орнаментальних мотивів металевих виробів різних регіонів України. СР: Виготовити фотокопії українських народних прикрас різних регіонів.	22	2	10	10
3, 4, 5	2	Бесіда Спостереження Тренувальні вправи, Індивідуальний контроль	Тема 2. Способи інтерпретації традиційної прикраси у сучасний виріб ПР 1: Виконати варіативне ескізування ювелірного підвісу. СР 1: Виконати 3д модель підвісу.	33		18	15
6, 7, 8, 9, 10	3	Інструктаж Практична робота, Індивідуальний контроль	Тема 3. Виготовлення резинових пресформ та восківок. ПР 1: 3д прототипування. СР 1: Зняття резинової пресформи.	55		30	25
11, 12, 13, 14, 15			Тема 4. Специфіка вакуумного литва за виплавлюваними моделями. ПР 1: провести литво за виплавлюваними моделями. СР 1: Виконати фінішні операції для довершення ювелірного підвісу.	55		30	25
Всього годин за змістовим модулем I:				165	2	88	75
Практичне завдання: Виготовлення ювелірного підвісу, методом литва за виплавлюваними моделями.							
VI семестр							
МОДУЛЬ II. Комбінування ювелірних технік обробки для створення гарнітури ювелірних прикрас							
Змістовий модуль 1. Інтерпретація традиційних прикрас як метод створення авторського зразку.							

1, 2	1.	Лекція. Демонстрація Практична робота	Тема 1. Вивчення та аналіз характерних особливостей регіонального металу Гуцульщини, традиційних мотивів з врахуванням технології литва. СР 1: Виготовити фотокопії металевих виробів Гуцульщини.	28	2	14	12
3, 4, 5, 6	2.	Практичні вправи. Індивідуальний контроль, консультація	Тема 2. Способи інтерпретації традиційних елементів у сучасні вироби ПР 1: Виконати варіативне ескізування нагрудної прикраси та кульчиків. Застосувати знання з композиції, розробити композиційні рішення і виконати їх у сучасному трактуванні. СР 1: Виконати варіанти авторського вирішення проекту ювелірного гарнітуру.	56		32	24
7, 8, 9, 10	3.	Практична робота. Індивідуальний контроль	Тема 3. Виконання операцій по заготуванні металу, нанесення робочих креслень, розрубання, випилювання складових частин. ПР 1: виготовлення складових частин, паяння твердими припаями, шліфування, зачищення, хімічна обробка СР 1: виконання технічних компонентів з'єднань.	56		32	24
11, 12, 13, 14, 15, 16		Практична робота. Індивідуальний контроль	Тема 4. Специфіка виконання комплекту прикрас урахуванням тенденцій розвитку сучасного металу. ПР 1: Виготовити комплект прикрас. СР 1: Провести етапи оформлення виконаної роботи: фінішна обробка, поліровка, довершення деталей. Формування естетичної подачі, технологічної якості творів та дизайну.	85		48	37
Всього годин за змістовим модулем :				225	2	126	97
Всього				390	4	214	172
Практичне завдання: Виготовлення гарнітуру ювелірних прикрас.							

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаркус О. Вакуумне литво у ювелірних виробках: методичні рекомендації для студентів III курсу ОП "Декоративне мистецтво", Косів: КПДМ ЛНАМ, 2024. 24 с.
2. Назимок М.М. Золотарство в Україні. Київ: Воля, 2003.
3. Назимок М.М., Шликов О.К., Супрінович О.С. Довідник експерта з дорогоцінних металів. Київ: Воля, 2012.

4. Городецький В.І. Навчальний посібник: Технологія виготовлення ювелірних прикрас. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника, Інститут мистецтв. 2013.
5. Простаков С. Ювелірна справа. Видавництво: Bookitoria. 2021.
6. Кузнецов В. В. Технологія виготовлення ювелірних виробів. Київ: Техніка, 2019.
7. Савченко О. І. Основи ювелірної технології. Харків: Видавництво "ХНУ", 2020.
8. Григор'єва Т. А. Сучасні технології в ювелірному виробництві. Львів: ЛНУ, 2021.
9. Бондаренко С. П. Ювелірна справа: технології та матеріали. Одеса: Одеський університет, 2022.
10. Мельник І. В. Технології обробки дорогоцінних металів. Дніпро: ДНУ, 2023.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Курс «Ювелірна справа» – це дисципліна практичного характеру. Практичні заняття здійснюються в аудиторіях майстерні художнього металу на відповідному обладнанні з консультаціями майстра виробничого навчання та викладача. Самостійна робота студентів прив'язана до нескладних етапів (операцій) роботи, шліфування, робота за комп'ютером, уточнення чи деталізація технічного малюнку. Також студенти самостійно можуть проводити роботи, які пов'язані з підготовкою матеріалів та інструменту, ескізів, виготовлення нескладних частин, що не потребують контролю викладача. Також студенти самостійно можуть проводити операції, що стосуються оформлення виготовленої роботи.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання виконаного завдання проходить за накопичувальною системою і складається з балів, що отримані в результаті поточного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється згідно з графіком виконання завдання.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену-перегляду. Обов'язковою умовою допуску студента до екзамену є вчасне виконання всіх етапів завдання.

Критерії оцінювання навчальних елементів (тем).

Критерії оцінювання навчальних елементів	Поточні (за змістовий модуль)	Підсумкові
V семестр		
<i>ЗМ 1. Проведення аналізу зразків традиційних прикрас</i>	10	10
<i>Способи інтерпретації традиційної прикраси у сучасний виріб</i>	15	10
<i>провести литво за виплавлюваними моделями</i>	15	10
<i>Виконати фінішні операції для довершення ювелірного підвісу.</i>	20	10
	60	40
VI семестр		
<i>ЗМ 1. Проведення аналізу зразків традиційних прикрас</i>	10	10
<i>Виконати варіанти авторського вирішення проекту ювелірного</i>	15	

<i>гарнітуру</i>		
<i>Специфіка виконання комплексу прикрас урахуванням тенденцій розвитку сучасного металу.</i>	15	10
<i>Провести етапи оформлення виконаної роботи: фінішна обробка, поліровка, довершення деталей. Формування естетичної подачі, технологічної якості творів та дизайну.</i>	20	
Сума балів	60	40

Принцип отримання суми балів за семестр є результатом накопичення балів з поточного (ЗМ1 - 60) та підсумкового контролю (40), отже 60 +40=100.

Семестр	Поточне тестування та самостійна робота	Підсумковий екзамен-перегляд	Кількість балів
V	Модуль I.		
	Змістовий модуль 1		
	60	40	100

Семестр VI	Поточне тестування та самостійна робота	Підсумковий екзамен-перегляд	Кількість балів
	Модуль II		
	Змістовий модуль 1		
	60	40	100

Оцінка за національною шкалою	Сума балів	Оцінка ECTS	Визначення
Відмінно	90-100	A	Високий рівень сформованості теоретичних знань та практичних навиків, комунікативних компетентностей. Уміння самостійно опрацювати необхідну інформацію; формувати авторські ідеї, інновації у галузі художньої кераміки; використовувати фахову технологію та продукувати креативні форми художніх виробів. Якісно презентувати творчу роботу. Забезпечувати технологічні процеси технічною документацією, описами, розрахунками. Пропонувати зразки авторських виробів для серійного впровадження у виробництво.
Добре	74-89	BC	Достатній рівень сформованості теоретичних знань та практичних навиків, комунікативних компетентностей. Під керівництвом викладача опрацювати необхідну інформацію; формувати ідеї у галузі художньої кераміки; використовувати фахову технологію. Якісно презентувати

			творчу роботу. Забезпечувати технологічні процеси технічною документацією, описами, розрахунками. Пропонувати зразки авторських виробів для серійного впровадження у виробництво.
Задовільно	60-73	D	Задовільний рівень сформованості теоретичних знань та практичних навиків, комунікативних компетентностей. Під керівництвом викладача опрацьовувати необхідну інформацію; формувати ідеї у галузі художньої кераміки; використовувати фахову технологію. Мати поняття про презентацію творчої роботи.
Незадовільно	35-59	FX	Початковий рівень сформованості теоретичних знань та практичних навиків, комунікативних компетентностей. Розуміння окремих частин технологічних процесів. Обмежене володіння фаховою термінологією.
Незадовільно	0-34	F	Відсутність сформованості будь яких теоретичних знань та практичних навиків.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА. Дисципліна «Ювелірна справа» відбувається у формі живого спілкування між викладачем і студентами, практичних вправ в майстернях та самостійної роботи. Студенти зобов'язані дотримуватись правил техніки безпеки у приміщенні майстерні, вимкнути звук мобільних телефонів та будь-яких інших пристроїв, що перешкоджають навчальному процесу. В аудиторії не допускається вживання їжі та

розпивання напоїв. Позитивно впливає на оцінювання активна поза навчальна творча діяльність студента.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАННЯ. Недопустимі пропуски занять та запізнення студентів на аудиторні заняття. Всі пропущені теми студент повинен опрацювати і виконати вправи самостійно. У разі пропуску заняття без поважних причин, оцінка за проміжний контроль автоматично знижується на 10%. Якщо пропуски становлять 50% аудиторних занять то вважається, що такий студент не засвоїв програмовий матеріал в повному обсязі, тому кількість балів на модульному контролі може становити не більше 60 балів.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Всі учасники навчального процесу в КДІДМ сповідують принципи академічної доброчесності і несуть персональну відповідальність за їх дотримання. У разі виявлення плагіату чи підміни робіт під час виконання практичних, самостійних, індивідуальних завдань, студент отримує незадовільну оцінку. Детальніше в «Положенні про академічну доброчесність».

http://kdidm.edu.ua/images/PDF/PUBLIC_INFORMATION/POLOZHENNIA/2025/Polozhennja_Pro_Akademichnu_Dobrochesnistiy_U_Kdidm.pdf

ВИКЛАДАЧ:

Гаркус Олег Зіновійович, старший викладач кафедри декоративного мистецтва. Учасник конференцій, автор наукових публікацій. Навчався на відділі художньої обробки металу в Косівському технікумі народних художніх промислів ім. В.Касіяна, на кафедрі художнього металу КДІПДМ ОС «Бакалавр», на кафедрі художнього металу Львівської національної академії мистецтв — ОС «Магістр», аспірантурі Львівської національної академії мистецтв. Працює в галузі художнього металу, постійний учасник міжнародних, всеукраїнських, регіональних виставок.